

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XIV. Cur in Societate gradus Proffessorum, Adiutorum. Scholarium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

apud nos diligentissimè id seruetur, vocationis propriæ quam dicimus, gratia, proprium quoque ad hoc facilitatis præsidium afflante. 12. Postremo culpæ etiam perleues, imò errata noxæ omnis expertia, publicis emendantur pœnis; culpæ vero lethales extra sacramenti arcam deprehensæ non finunt reos in Societate tolerari, vt S. ipse Ignatius Rom. Collegio (vnaque Societati vniuersæ) per Martinum Olaium edixit. Sunt hæc aliqua de occultiori asperitate nostræ disciplinæ, quibus addendum est. Fere omnia processu amorum callum non ducere, nam ad illam Iudicij voluntatisque Obedientiam, ex alieno arbitrio, omni vita perpetuo pendulam; ad illam proculcationem libertatis, ac genij; ad illum sui, ac famæ in magnis animi, & ingenij opibus post ingentia merita contemptum; tantum abest vt sensus annis, & assuetudine hebescat; vt potius fiat acutior, & cum ætate, iudicio, auctoritate, ac meritis crescat, pungatque tunc per se acrius, cum per animi virtutem dissimulatur constantius.

Ad gradus venio quibus Societatis homines distinguntur. Quidam enim sunt velut adhuc in via. Viam emensi consistunt alij: Experimenta hic viam appello; in ea versantur primum nouitij qui vt explorantur, futurine sint ad Societatem idonei, sic explorant vicissim, & ipsi, satisne sibi illa conueniat: hinc vbi partibus vtrimque mutuo factum satis, vota nuncupant tria, religiosis communia: necdum tamen gressum eo loco firmant, vnde non sit vterius eundum; inde scilicet alteram ineunt probandi sui viam, priore haud paulo longiorem; in qua deinceps non est iis integrum, suscepti ordinis retinendi periculum facere; sed experitur Societas, in quo illos gradu collocatura sit; voto interea singulari statim ab tyrocinio deuinctos, acquiescendi cuiuslibet gradus quem illis Præpositus assignarit; suntque duo ij gradus classium in quos vniuersa experimentorum periclitatio definit, Professorum videlicet, & spiritualium adiutorum: quarum necessitatem mirè sapientem docet ipsa natura, quæ per se quidem ad perfecta contendit semper & nititur; non tamen semper ad optatum euadit. Ita Societati propositum quidem est, ad Professionem votorum quatuor suos perducere, quæ pars sui est princeps, & maximè nobilis: verum vt illa, quæ viam muniunt ad perfectum opus, interdum offendunt materiam minus idoneam, nec fingi facilem; pro illius tamen ingenio metallum cudunt compositionis non semper absolutissimæ, quale suapte natura conceperant, sed vsus nihilominus boni, & commodi; sic planè Societas delectus non habet adedò felices, vt non aliquando in eas insoles, & ingenia incidat, ex quibus non potest Scientia, & virtus ad Professionis mensuram extundi, quare hi secundum à Professione gradum constituunt, in spiritualibus adiutores, & trium votorum Professi: demum vt à principiis rudibus natura ad excellentiam opificij momento non scandit, sed paulatim, & profectu quodam qualitatium, quæ susceptam materiam, & parant, & probant; sic Professus quatuor votorum, non est fusilis labor, sed lentus & diuturnus, quo in virum doctum, & virtute præstantem excuditur, qualem videlicet credenda

XIV.

Cur in Societate gradus Professorum, Adiutorum, Scholarium.

Bulla Ascen-
dente Domi-
no.

denda illi officia deposcunt; Per id vero tempus, quod ferè multos annos tenet, experimentum sui præbet, & approbati scholaris nomenclatione designatur. Quæ admodum clarè ab Gregorio XIII. explicantur dum Societatis Instituta confirmat. *Qui ad Professionem, inquit, quatuorvotorum admittendi sunt, eos iuxta Constitutiones easdem, & Apostolica decreta, & Indulta, viros omnino humiles, ac prudentes in Christo & in vita puritate, ac literis conspicuos; diuturnisque, ac diligentissimis experimentis probatos, atque Sacerdotes, & in ministeriis huiusmodi prius, diu multumque versatos, vocatio hac requirit, utpote quos ardua maneant ministeria, quo fit ut non omnes ad eandem Professionem idonei esse, nec tales sine longa exercitatione, atque experimento fieri, aut etiam cognosci possint. Quapropter Societatis corpus in sua membra, & gradus, idem Ignatius diuino instinctu, ita duxit disponendum, ut præter eos quos Præpositus Generalis, ad Professionem quatuorvotorum idoneos esse censuerit, & nonnullos quos interdum ad Professionem trium admittere potest, reliqui etiam Sacerdotes, quorum vita & doctrina in Societate diu probata esset, ac Præposito Generali inspecta, & de ipsius licentia, in Coadiutorum Spiritualium formatorum gradum, per tria illa vota, similiter publica, sed simplicia in superioris manibus emissa admitterentur.* Sunt vero illa quæ vocat Pontifex ministeria ardua, professis obeunda; quæ saluti animarum nauant, in Missionibus præsertim, ad quas voto solemniter quarto (qui gradus huius character est) Vicario Christi se mancipant, quocumque terrarum, & gentium nullo discrimine, profecturi, nihil excusaturi, nullius viatici opem questuri, sic fiunt, quod ait idem Gregorius, *Veluti viatores omni tempore parati, expectantesque diem, & horam, qua vel ad extremas orbis regiones, cum veniit usus emittantur.* Quam in rem nemo non videat, tota opus esse suimet destitutione, & perpetuo procinctu, ad proiciendas pro Deo animas inter fidei hostes, & barbaros; magno item scientiæ, literarumque armamentario ad conferendas cum iis pugnas; potissimum vero, grandi virtutum commeatu, ardore charitatis, patientia ærumnarum, magnitudine animi inter pericula, demissione in successibus prosperis, collectione in Deum assidua ex tot curis in tot proximorum auxilia diuisis, præ omnibus vero conscientiæ, Deum ac seipsam assuetæ præ omnibus veteri, procûlque arbitris, sanctimonia constanti, inter sexcenta offendicula egere. Experimur profecto quotidie, missionibus his quas professis committit, Pontificis nutu Præpositus, virtutes eo loco dignas, & prorsus heroicas luculenter quidem se prodere, sed ministerio tam sublimi, atque difficili sic necessarias, ut minoribus expleri non valeat. Hoc ergo virtutis, & doctrinarum fastigium quiprehendere nequeunt, consistunt in gradu altero, spiritualium scilicet Adiutorum; nisi si quem aut dotes altæ maximo vsui futuræ, aut merita in Societatem, aliudve quidpiam insigne, ad professionem votorum trium sed solemnem, Generali Præposito commendarit, quam tamen is raro concedit, ac ferè ex indulgentia quadam priuatæ gratiæ, qua Societati inseruntur cum essent classi

classi adiutorum spiritualium adscribendi, in quo habetur eorum potius, quam Societatis ratio, cum è contrario in cooptatione professorum ad quatuor vota, spectetur Societatis bonum, & dignitas, quæ ex ipsis præcipuè conflatur.

Votis porro simplicibus, ij quoque, vt attigi, se Deo obstringunt, qui certam inter nos, nondum classem adepti, ad eam interea probantur, & expoliuntur; de quibus nonnulla elucidanda sunt. Primum, tribus his votis, etsi simplicibus, post tyrocinium positum deuinctos, non minus verè, ac proprie religiosos esse, quam Societatis, & quorumuis Ordinum professos. Ita quidem Gregorius XIII. post cuius decretum ausi tamen scribere nonnulli, demptis solemnium votorum professis reliquos omnes in Societate, seculares esse, vnus tantum subdi Episcopis; cæterum sui Dominos esse; posse in alios ordines; posse in seculum suo iure transire: Pontificem priuati Doctoris officio functum, dum contraria sensisset, potuisse errare; huc enim illos cæca æmulatio egerat, dum se diplomate quo nimis aperte Pontifex in oppositum illos constrinxerat, nituntur euoluere. Quare aliud diploma biennio post idem edidit, quo nulla iuris omiſsa cautione qua solent Pontifices, certos suæ mentis populos facere, decernit nostros votis simplicibus, religiosos verè, ac proprie effici, nec Societatis aut aliorum Ordinum professis quoad hoc in vlllo cedere: hoc autem ab se haudquaquam priuatum doctorem agente decerni; seque effugia hæc maligna mentem suam peruersè interpretantium, ausus temerarij damnare. Alterum est vota illa tria, ex primaria sui institutione, esse perpetua; nec posse, nisi aduentitia quapiam aliunde ex causa, vi sua excidere, qui enim hæc nuncupant, sponte, ac liberè in omnem vitam Deo, & Societati se obstringunt; vicissim ad eos perpetuo retinendos, fidem Societas obligat; dumtaxat si fuerint, quales ex eius institutis oportere se esse peruiderunt. Verum quòd status votorum simplicium, experimenti est, vt explicuimus, & experimenti probatio, natura sua in alterutrum anceps, non sinit admitti quos demùm compererit ineptos; tunc possunt dimitti ab Societate, si tales sese præbuerint, nec enim poterat probandos, apud se tot annos tenere voto omni solutos, absque grauissima Ordinis perturbatione, nec eius vinculi religiosum nexum circumscribere tempore, quo constantem in gradum essent promouendi, ne vt magna prudentia vidit Pius V. decursis studiis aut aliquanto post, pro arbitrij sui libidine Ægypti allia gustarent, & sic Societas, delusa, & defraudata viris sua impensa, & labore doctis, careret literatis, qui operam in vinea Domini, iuxta ipsius Societatis instituta, morèmq; præitari solitam, valerent adimplere. Debit igitur votorum religio, quoad ipsos esse perpetua, cuius ipsi vim prius, & naturam edocti, quàm ei se subderent; eamque vltro nihilominus amplexi, nullam sibi causam residuam faciunt querendi, de nexus vtrinq; mutui, dispari obligatione; qua Societati quidem tenentur perpetua; Societas vero ipsis eatenus donec in grauissimis de causis, vtque Examinis explicatio loquitur, iustissimis, compellatur

XV.

Vota simplicia in Soc. licet non solemnia, religiosos verè efficiunt, sunt per se perpetua quo modo tamen solui possint? & Dominum cum illis secluso vsu consistere Bull. quanto fructuosius, &c. Bull. Ascendite. Quod est quiddam nouissimum admirabile concessum Societati, & confirmatum, &c. Nauar. tom. 1. de Regul. n. 19.

Bull. Equum reputamus, &c.